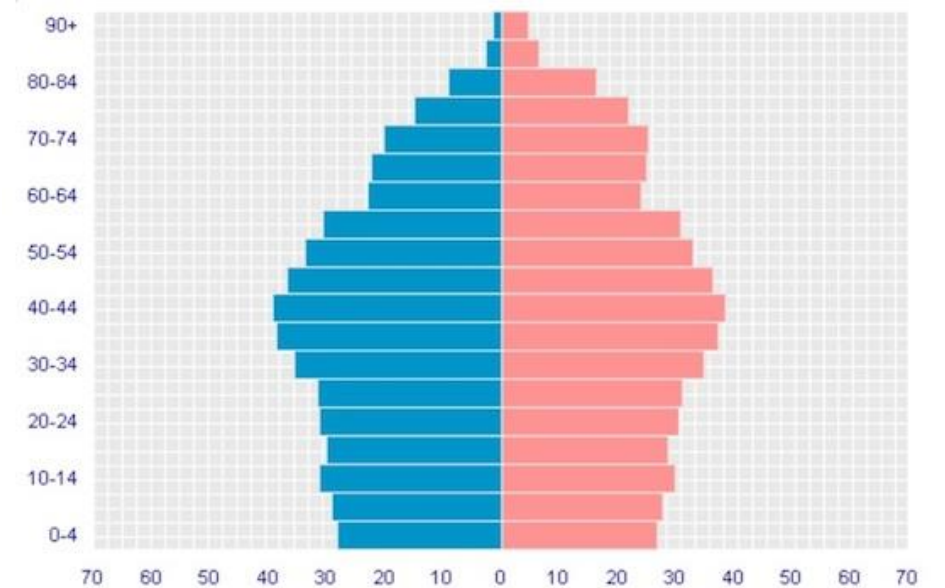
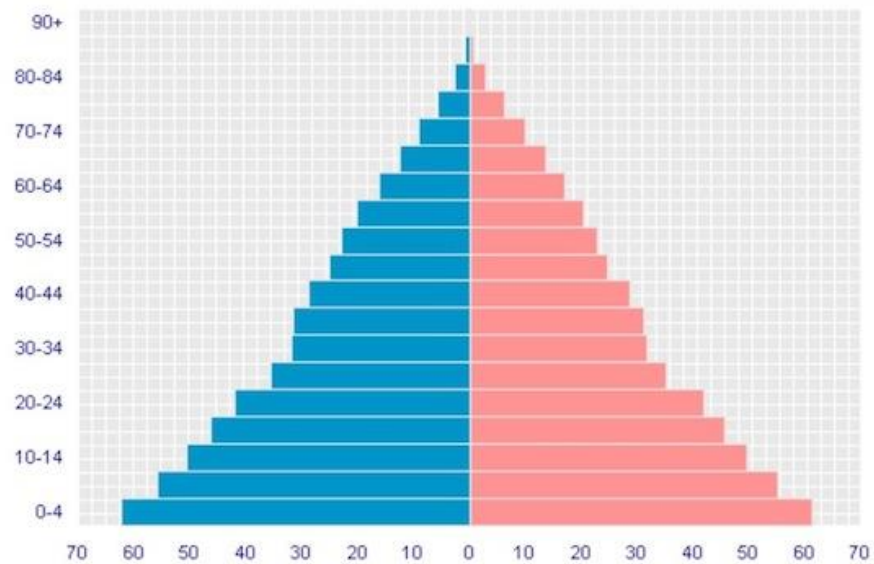

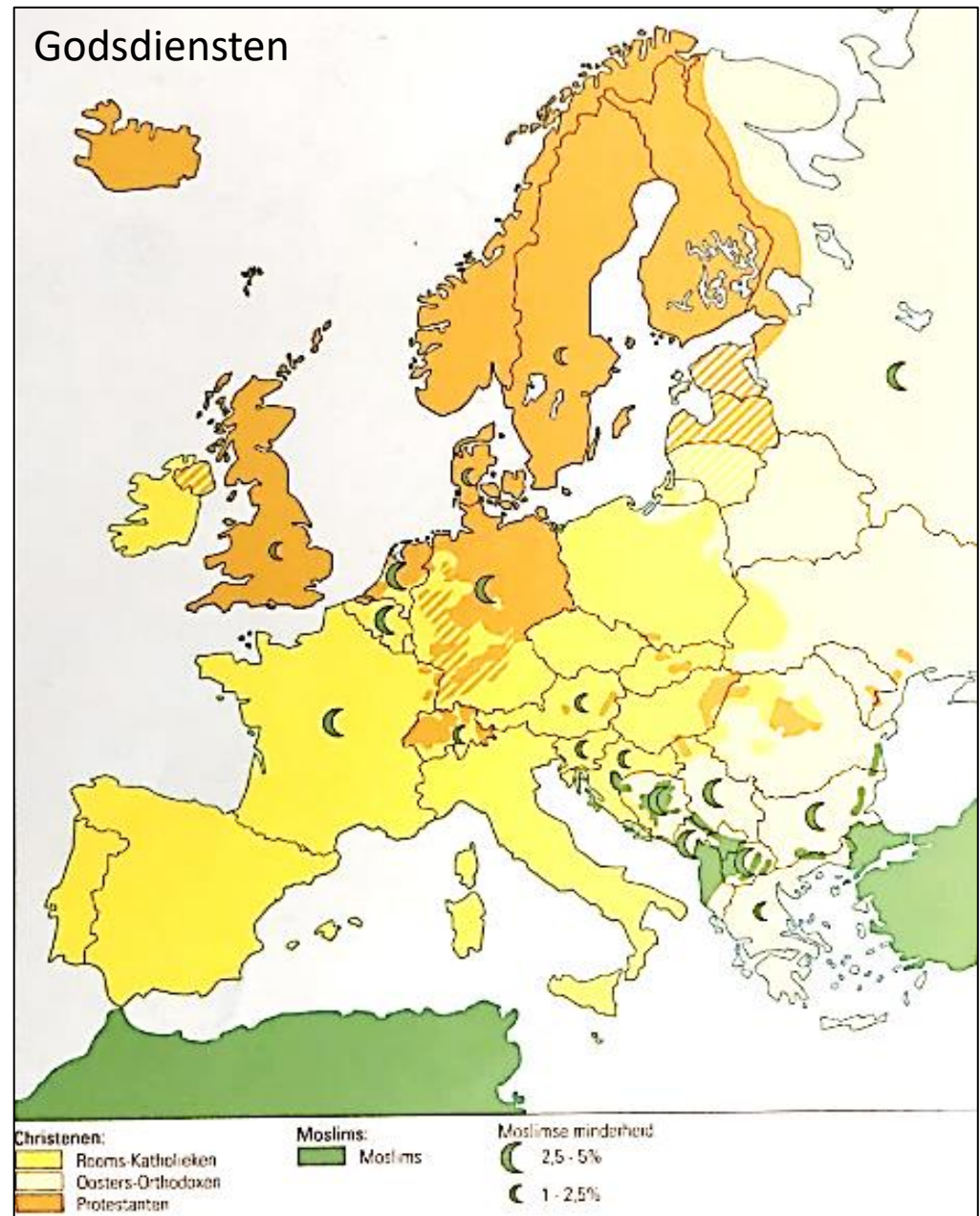
Bevolkingsontwikkeling

Doelen

1. Je kunt uitleggen door welke factoren bevolking groeit of daalt.
2. Je kunt met gegevens over die factoren uitrekenen of een bevolking groeit of daalt.
3. Je kunt met behulp van grafieken verklaren waardoor een bevolking groeit of daalt.
4. Je kunt met behulp van een bevolkingspiramide uitleggen hoe de samenstelling is van een bevolking.

Europa: bevolking

Mensen en hun woonplaats

- **Demografie** is de wetenschap die de bevolkingsaantallen bestudeert. Demografen bestuderen bijvoorbeeld de aantallen geboortes en sterfgevallen en het aantal mensen dat verhuist. Ook kijken ze naar leeftijd, geslacht, godsdienst, opleiding, herkomst en spreiding van de bevolking.

Voor de **inrichting** van een gebied zijn de bevolkingsaantallen van groot belang. Als de bevolking snel groeit, zijn er nieuwe scholen, huizen en sportvelden nodig. Maar neemt de bevolking af, dan zal de vraag naar woningen afnemen. Dan is het niet nodig geplande woonwijken te bouwen.

- Niet alleen demografische ontwikkelingen hebben invloed op de inrichting. Zo hebben de groei van de welvaart en het autobezit gevolgen voor de plaatsen waar mensen gaan wonen. Doordat mensen meer gingen verdienen, konden ze een huis buiten de stad kopen. Die verhuizingen veranderden de inrichting van het landelijke gebied en de stad.

Inrichting

- ▶ Activiteiten van mensen veranderen het landschap: het **natuurlandschap** verandert in een **ingericht landschap**.

- Mensen bouwen huizen om in te wonen. Om te werken zijn er boerderijen, fabrieken en kantoren nodig. Ook leggen ze wegen en spoorlijnen aan. En om uit te gaan zijn cafés, restaurants, bioscopen en theaters gebouwd. Al die activiteiten bepalen samen de **inrichting** van de ruimte (of: **ruimtegebruik**). Dat is de manier waarop mensen het landschap gebruiken om er te wonen, te werken, zich te verplaatsen en er hun vrije tijd door te brengen, of kortweg: wonen, werken, verkeer en **recreatie** (alles wat je doet in je vrije tijd).

Europa: bevolking

Natuurlijke bevolkingsgroei

► De bevolking van een gebied verandert door natuurlijke factoren en sociale factoren. Natuurlijke veranderingen zijn de veranderingen door geboorte en sterfte. Samen vormen zij de **natuurlijke bevolkingsgroei**.

● Het **geboortecijfer** is het aantal geboorten per 1.000 inwoners per jaar. Een geboortecijfer van 7‰ wil zeggen dat er per 1.000 inwoners gemiddeld 7 baby's zijn geboren. Het **sterftecijfer** is het aantal sterfgevallen per jaar per 1.000 inwoners.

● Als er in een jaar meer mensen geboren worden dan dat er sterven, is er een **geboorteoverschot**. Is het omgekeerde het geval, dan spreek je van een **sterfteoverschot**.

Sociale bevolkingsgroei

► **Sociale bevolkingsgroei** is de verandering van het bevolkingsaantal doordat mensen uit een gebied vertrekken, of doordat ze zich er vestigen.

Het verhuizen van het ene woongebied naar het andere woongebied noem je **migratie**.

Een ander woongebied kan een gemeente in je eigen land zijn, maar ook een ander land of zelfs een ander werelddeel.

Als je binnen je woonplaats verhuist, ben je geen migrant.

Een **vestigingsoverschot** (of een positief migratiesaldo) betekent dat er zich meer mensen vestigen dan dat er uit dat gebied vertrekken.

Omgekeerd kan een gebied ook een **vertrekoverschot** (of een negatief migratiesaldo) hebben.

Bevolkingsontwikkeling:

geboortecijfer – sterftecijfer

EN

immigratie – emigratie

Bevolkingsontwikkeling

Natuurlijke bevolkingsgroei:

Verschil tussen geboorte en sterfte

* **Geboortecijfer:**

aantal geboortes per jaar per 1000 inw.

* **Sterftecijfer:**

aantal sterftegevallen per jaar per 1000 inw

- Meer geboorte dan sterfte = **geboorteoverschot**
- Meer sterfte dan geboorte = **sterfteoverschot**

Bevolkingsontwikkeling

Sociale bevolkingsgroei:

verschil tussen immigratie en emigratie

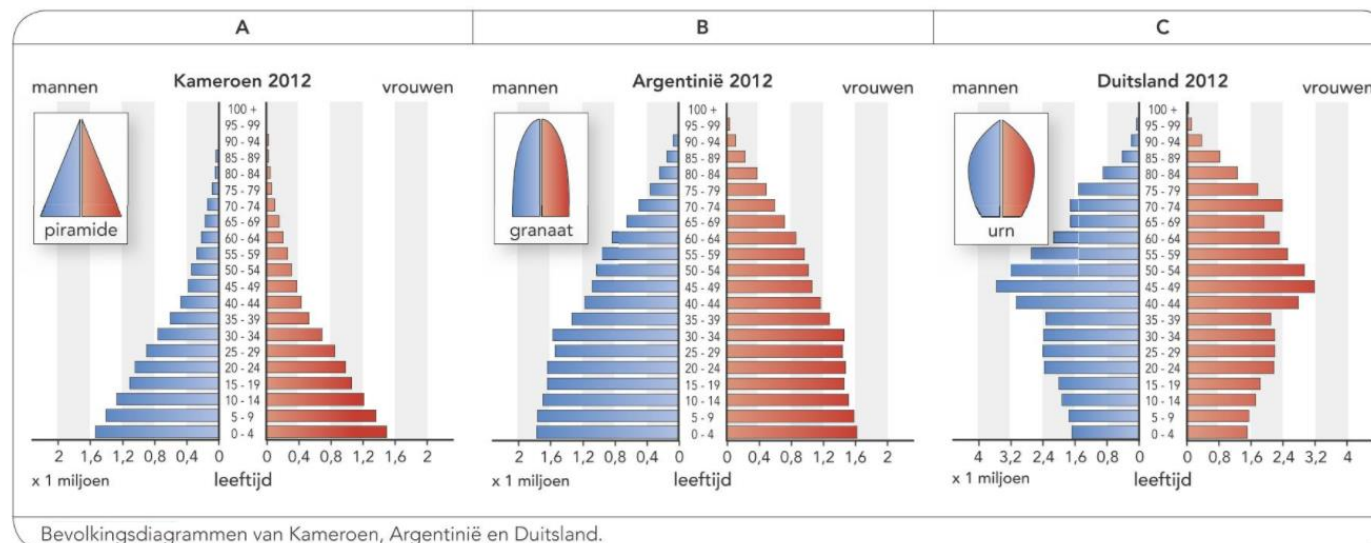
- * **Immigratie** = je komt een land binnen
- * **Emigratie** = je gaat een land uit
- * Meer immigratie dan emigratie =
vestigingsoverschot
- * Meer emigratie dan immigratie =
vertrekoverschot

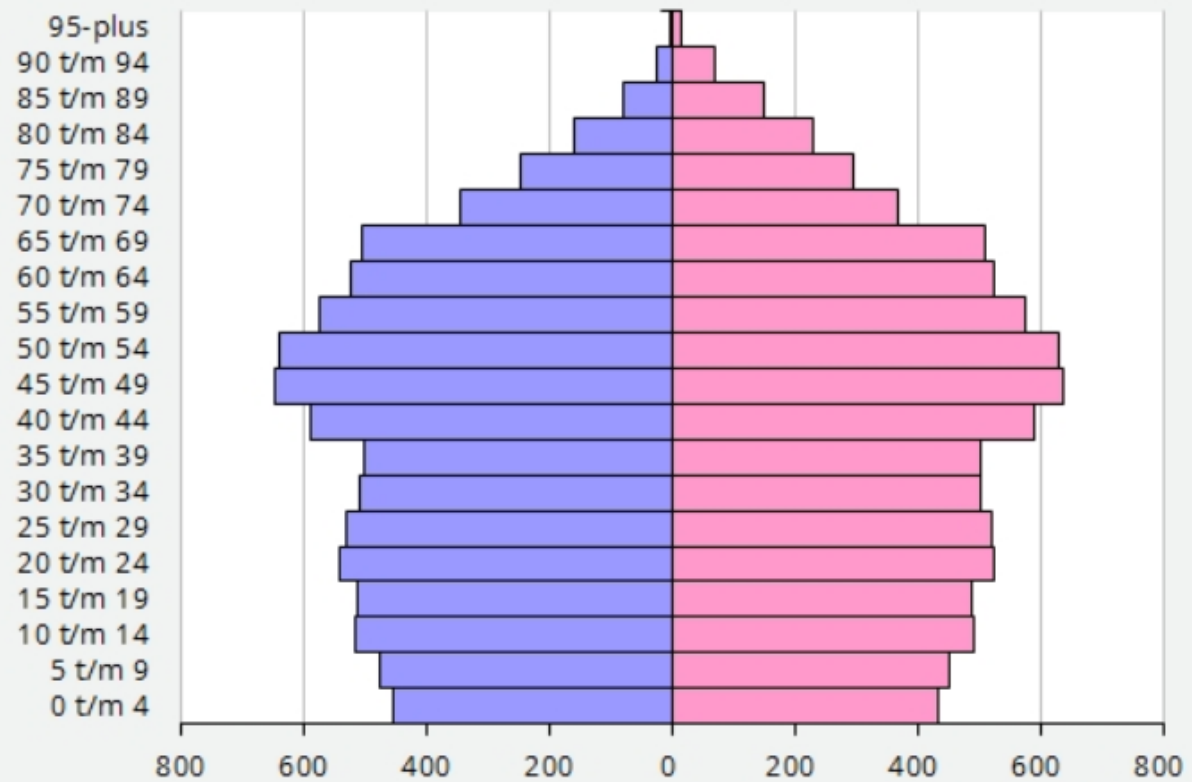
Europa: bevolking

Leeftijdsopbouw en bevolkingsdiagram

► De verdeling van de bevolking in leeftijdsgroepen noem je de **leeftijdsopbouw**. Dat kun je laten zien in een **bevolkingsdiagram**: een staafdiagram met de leeftijdsopbouw van de bevolking. Het diagram is opgebouwd uit liggende staven. Elke staaf stelt een leeftijdsgroep voor van één, vijf of tien jaar. De staven zijn gesplitst: links staan de mannen, rechts de vrouwen.

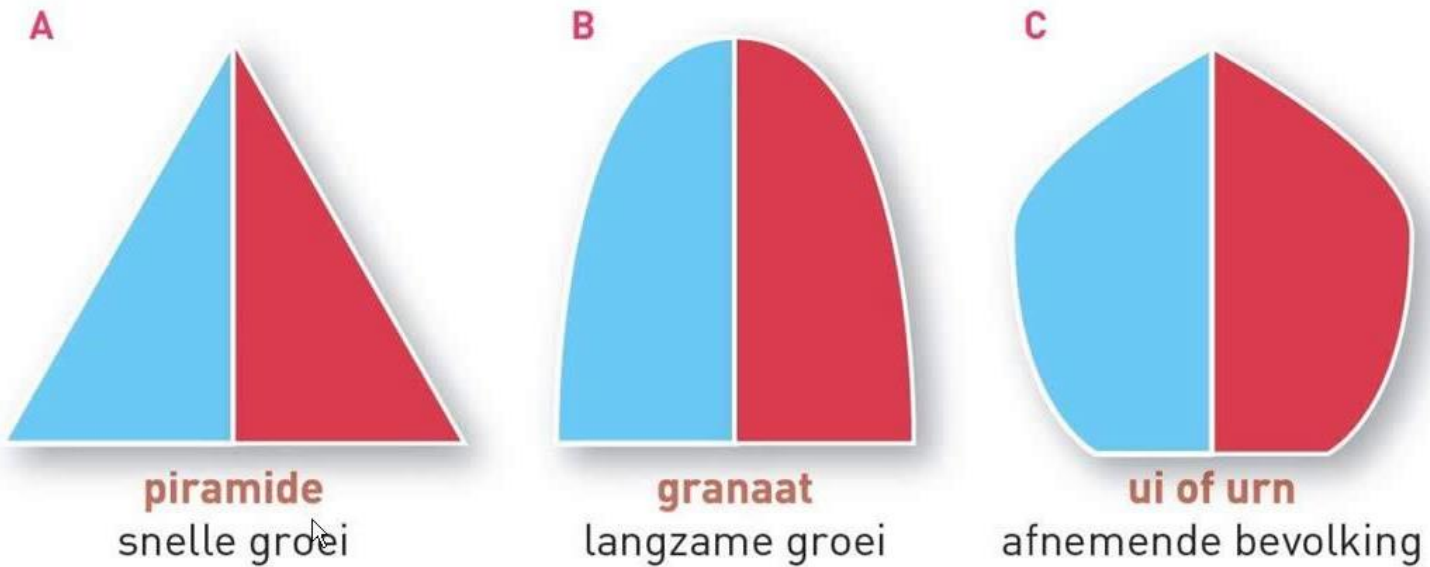

Bevolkingspyramide Nederland

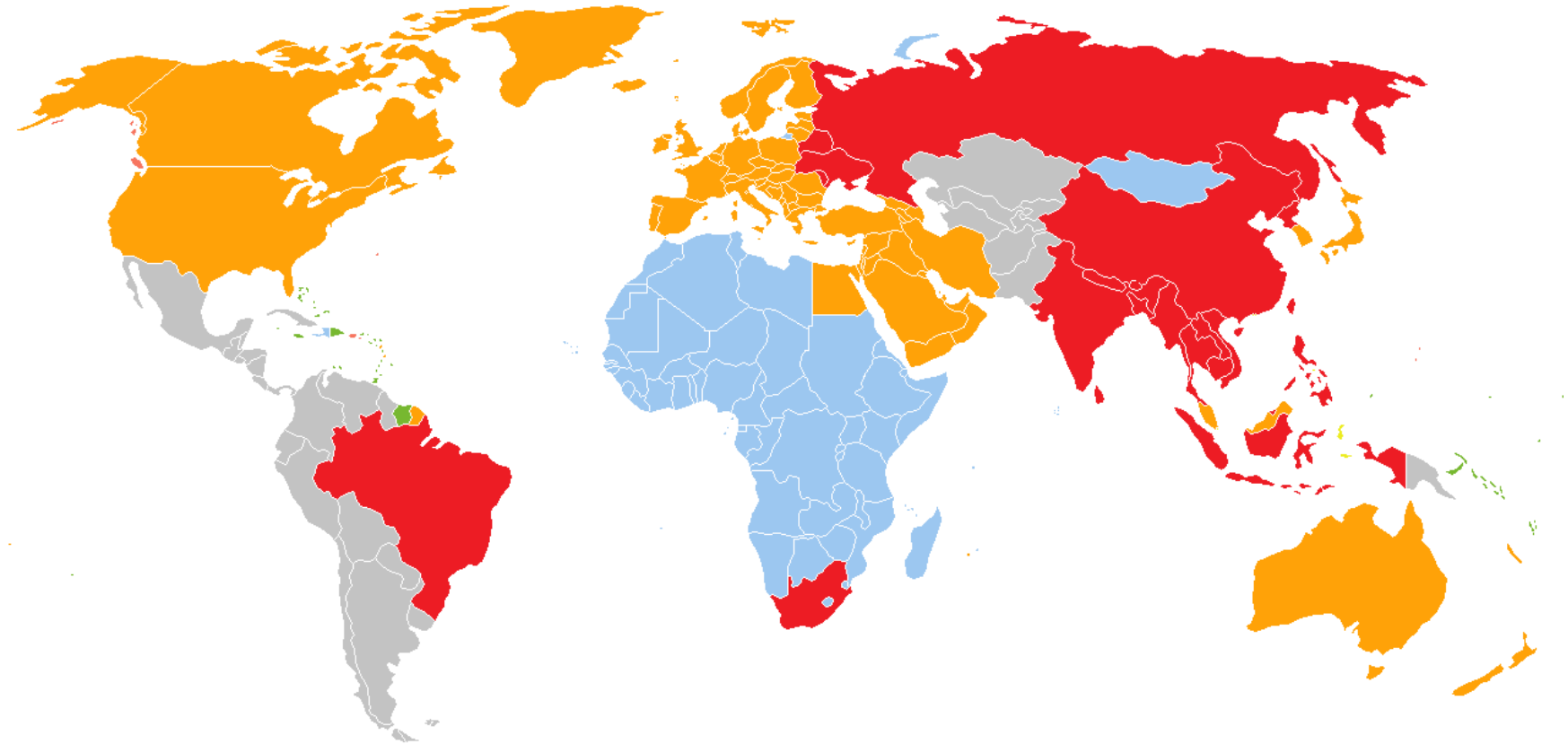
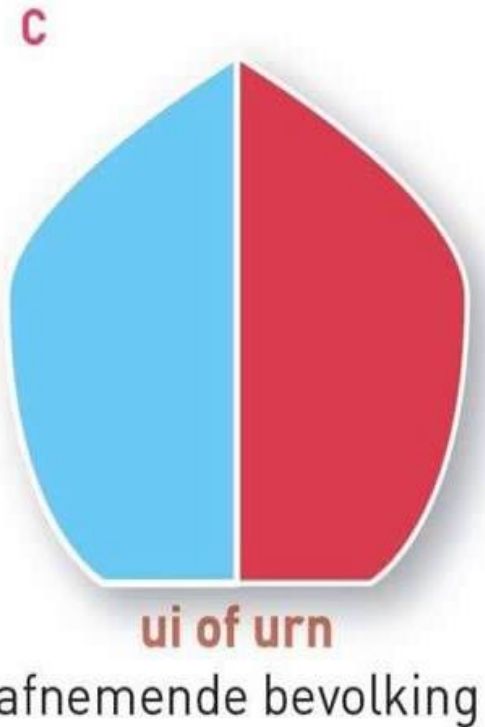
bron: CBS, 2015

3 vormen van de leeftijdgrafiek.

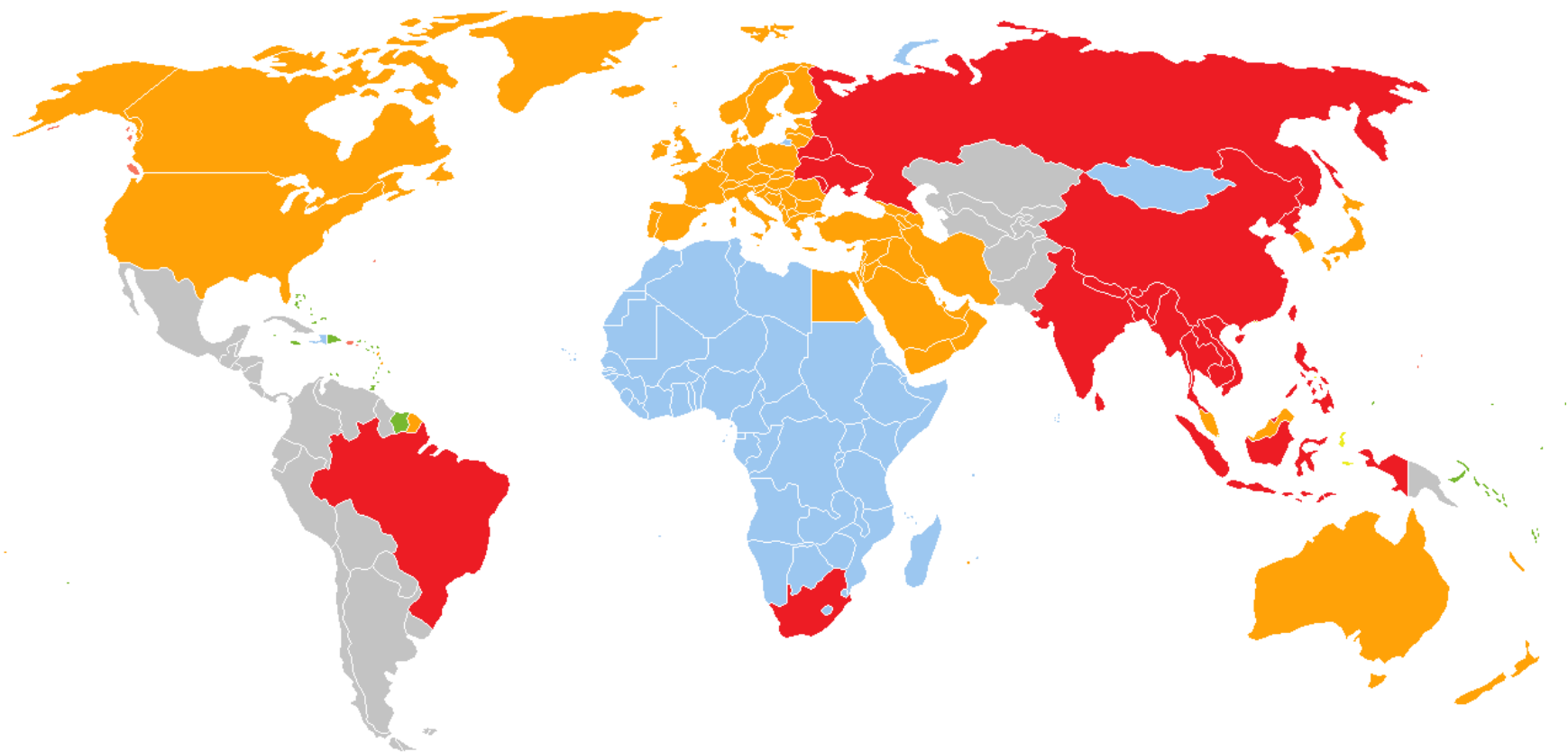
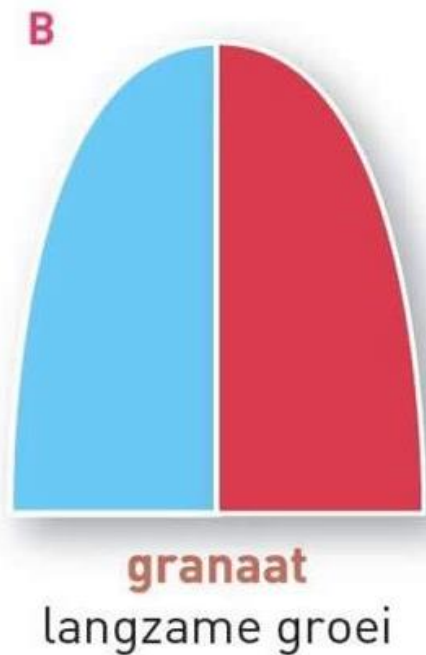

De leeftijdsopbouw van een bevolking

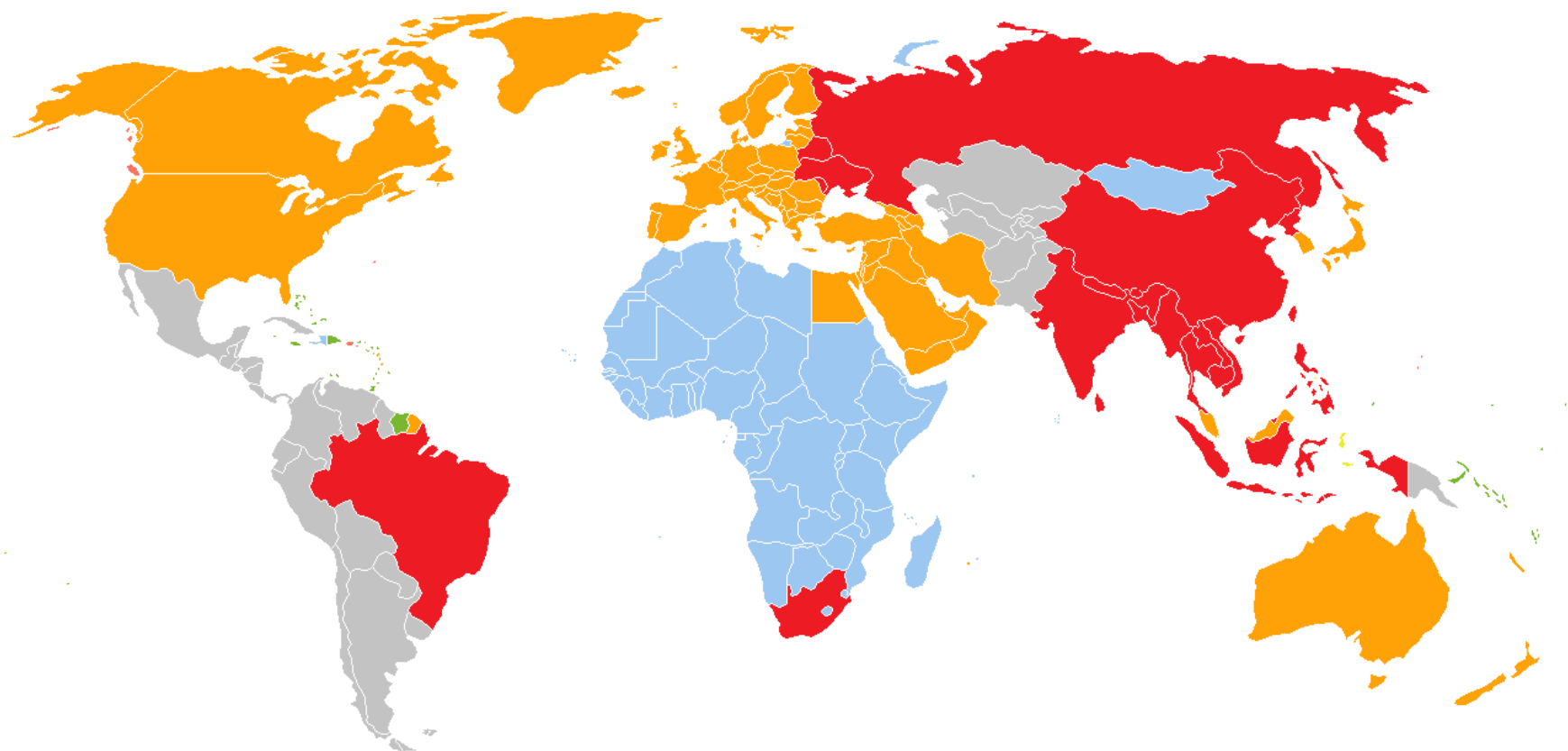
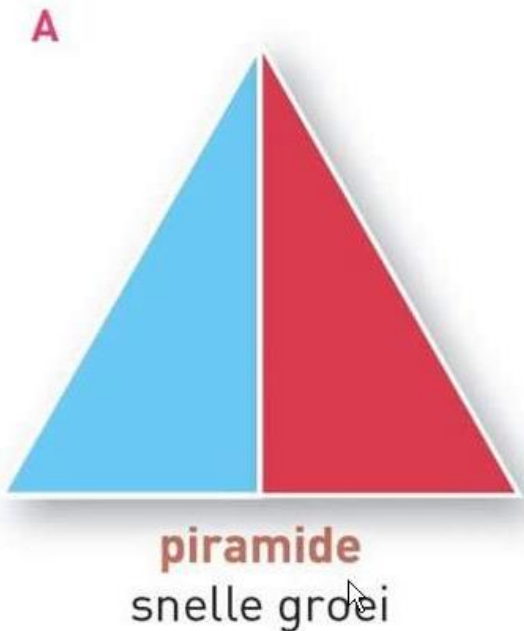
De 1^e wereld → VS, Europa, Australië en Japan

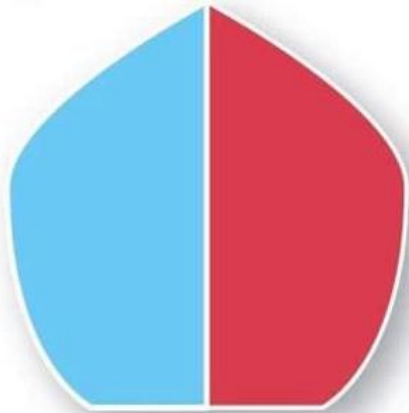
De 2^e wereld → BRICZ

De 3^e wereld → Afrika

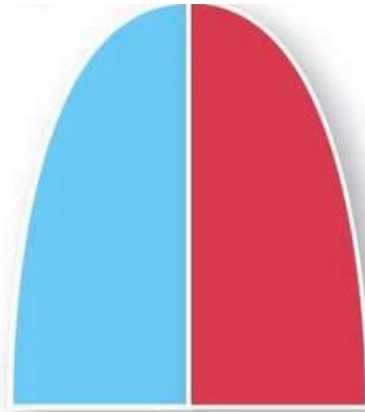
1^e Wereld Rijk

ui of urn

Europa
VS
Japan
Australië

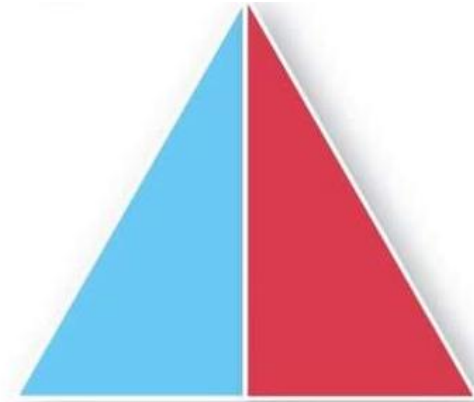
2^e Wereld

granaat

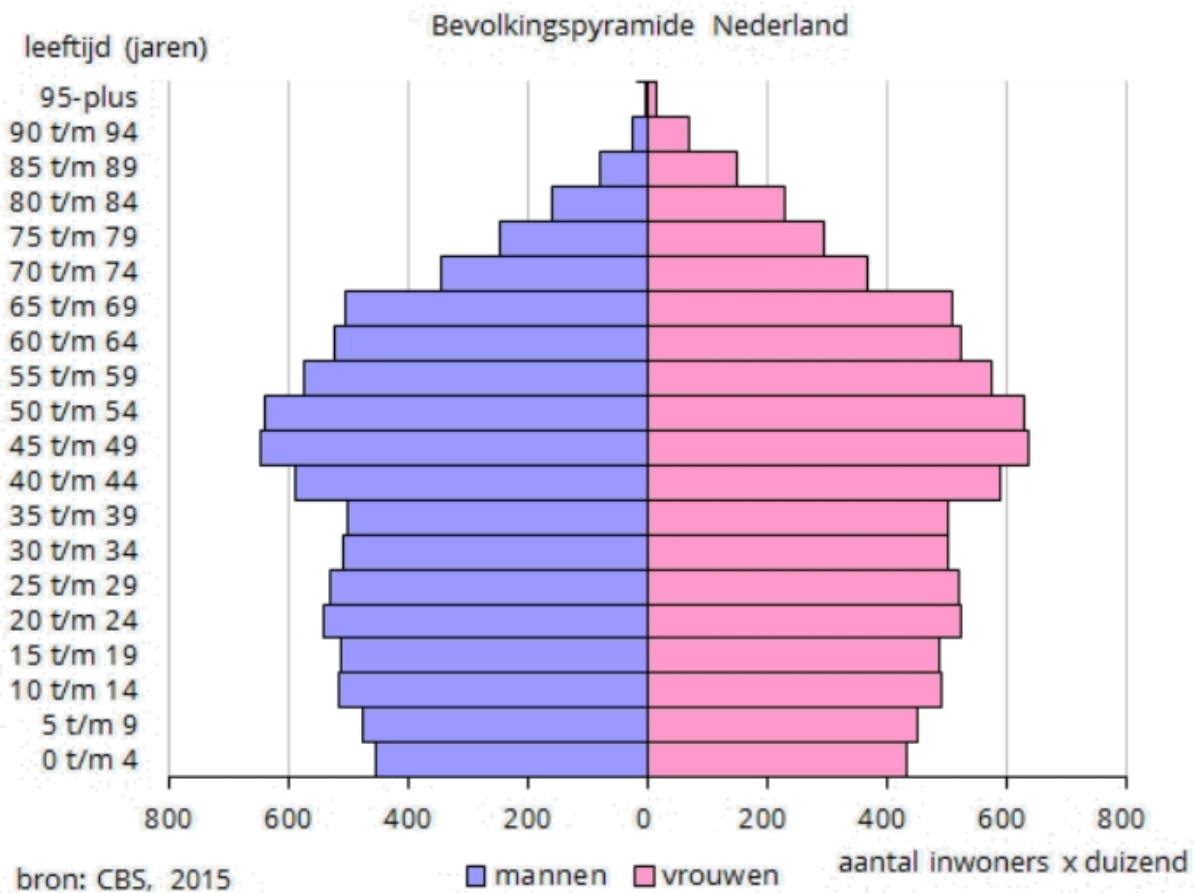
BRICZ

3^e Wereld Arm

piramide

Afrika

Leeftijdsopbouw Angola 2010

